

«Бағылайылар»

*7 сыныф

- * Дерснинъ типи: пекитюв дерси
- * Талим формасы: сыныф-дерс системасы

- * **Окъутув макъсады**: фонетика болюгинден талебелерниң бильгилерни пекитмек.
- * **Тербиевий макъсат**: буюк адамларға урьмет ашламакъ.
- * **Инкишаф этиджи**: талебелерниң бильгилерини буютмек ве арттырмакъ, мустакъиль, фааль чалышмагъа, фикир этмеге огратмек.

* **Дерсниң
макъсадлары:**

- ***Талим усуллары:** сёз усулы(субет, лекция), амелий(мешгъулиетлер)
- ***Дерс такъымлары:** Компьютер, мультимедиа проекторы, презентация, джедвель.

- * **Тешкилий къысым**(Селямлашув, тербиевий дақъқа, талебенинъ дерске азырланувы).
- * Эв вазифесини тешкериюв ве онынъ нетиджесини чыкърув.
- * **Мевзу устюнде ишлев**(Талебелерни дерснинъ мевзусы иле таныштырув).

* Тешкилий момент

*Оджа:

* - Селям алайкум, талебелер.

*Оджа:

*Кейфенъиз насыл?

*Оджа:

* -Ким бугуньnevбетчи?

*Оджа:

* -Бугунь афтанынънасыл куню?

*Оджа:

* -Ким дерсте ёкъ?

* Эв вазифесини сорав

- * Бугунь дерсимзниń мевзуы «Багълайыджылар».
Амма бу мевзугъа кечмеден эвель, кечкен
мевзуны къатырлайыкъ. Талебелер, кечкен дерс
биз насыл мевзуны кечтик ве не акъкъында лаф
эттик?
- * Сизинъ эв ишиńиз не эди? Мешгъулиетлерини
тешкерийик.

***Янъы мевзу**

* Бугунь дерсимиznинъ мевзуы -**багълайыджылар**

* Джумле азаларыны ве джумлелерни бир-бирине багъламакъ ичюн хызмет эткен ярдым-джы сёзлерге **багълайыджы** дейлер:

Эписинден файдаланып, **ДӘ** мен Фикретни, **ДӘ** Фикрет мени бельден тутып, тёпеге котерип, ерге ура **ВӘ**, ургъан сайын, **Я** онынъ, **Я** меним бир еrim эзиле. (Ш. А.)

къошуджы

къаршы
къюджы

айырыджы

инкяр

***Тизме багълайыджылар
дёрт группагъа
болюнелер:**

Къошуджы багълайыджылар: **вe, эм, эм де, де** - сёзлерни я да джумлелерни багъламакъ ичюн хызмет этелер.

Къаршы къоюджы багълайыджылар: **амма, лякин, исе** - маналары къапа-къаршы олгъан джумле азаларыны я да джумлелерни бир-би рине багълайлар.

Айырыджы багълайыджылар: **я да, яки** - тек алда кулланылалар; я..., я...; я..., я да...; бир.; бир., эм..., эм.; киби айырыджы багълайыджылар текрарлангъан алда къулланылалар.

Инкяр багълайыджысы: **не.**

Лугъат иши:

*Тизме-составной

**Кедер-печаль, грусть*

*Мудир-заведующий

*Инкяр- отрицание

*Захире-зерно

**Шимди, талебелер, бир къач мешгъулиет
япайыкъ ве бильгилеримизи пекитийикъ.**

*Пекитюв

1-ндежи мешгъулиет

* Метинни окъунъыз. Багълайыджыларны тапып, чешитини бельгиленъиз ве дефтерге кочюрип язынъыз.

* Сарайменден кельген ильки куньлеринде, секиз баба: «Иншалла, балаларымыз Къуран окъувны огренеджек, молла оладжакълар...», - деген эдилер. Усеин олжа бабаларны алдамады. Балаларына Къуран окъувны огretти, амма истикъбаль онынъ нафиле замет экенлигини де аньлатты, чунки макъсады - моллалар азырламакъ дегиль, девлет идареси хызметлерине кирмеге икътидарлы хадимлер етиштирмек эди. Балаларгъа риязият, физика, эндесе окъутты. Ана тили ве эдебият огretти. Пушкин, Лермонтов, Мицкевичниң эсерлерини ана тильге терджиме этип, балаларгъа там актер усталы окъуп косытерди. Дерслер тертибине музыка мешгъулиети кирсетти. Тюркю дерслериnde озю кемане чалып, рефакъатлыкъ этти. Усеин оджа адтайип кеманеджи эди.

**2-ножи вазифе*

- * Шимди исе, балалар, бойле бир вазифе. Мен такътада джумлелер яздым, сиз сыранен такътагъа чыкъып, джумледе багълайыджаларны тапмакъ керексинъиз ве оларның чешитлерини бельгилемек.
- * Меселя: Излейиджилер **де** ондан узюльмейлер.
- * **Де** -къошуджы багълайыджы

*Энди, сизге бойле бир вазифе. Шимди **5 джумле тизмек** керексиңиз, ве о джумлелерде багълайыджыларны къулланмакъ ве оларның чешитлерини бельгилемек. Джумлелерни дефетрге язып, магъа косытермек. 5 дақъкъаныңыз бар.

***3-нджи вазифе**

Нетиджелев

***Оджа:**

-Машалла, балалар! Бугунь дерсте пек яхшы чалыштыныз ве озь бильгилериңизни пекитмек ичюн бир къач суальге джевап беринъиз.

***Оджа:**

-Балалар, биз бугунь нелер акъкъында лаф эттик?

***Оджа:**

-Багълайыджылар бу недир?

***Оджа:**

-Багълайыджылар насыл чешилерге болюнелер?

***Оджа:**

-Тизме багълайыджылар исе, насыл чешитлерге болюнелер?

* 1.Бутюн къайделерини эзберлемек.

* 2. «Баарь меним омрюомде»

серлевалы метин язынызы.

Джумлелеринызде

багълайыджыларны къайд этинъиз.

* 3.Лугъаткъа язгъан сёзлерни

эзберлемек.

*Эвге вазифе

Эпиниз пек тырыштынъыз ве баа къазандынъыз. Эр кезге бугунь беш къоям, чюнки дерсте пек гузель чалыштынъыз, меним суаллерге джевап бердинъиз ве бутюн вазифелерни беджердинъиз. Бунунен дерсимизни битиремиз.

Сагълықънен къалынъыз!!!

*Бааллав